

Baja Város Képviselő-testülete
Közoktatási, Kulturális, Ifjúsági és Sport Bizottsága

Készítette: Czeglédi A./Kling J.
Szakm. ell.: Appel L.
Törv. ell.: Dr. Szegner A.
Változat: 3.

... sz. Előterjesztés
a Képviselő-testület 2001. április 12-i ülésére
Baja város középtávú gyermek- és ifjúságpolitikai koncepciója elfogadása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény meghatározza az önkormányzatok különböző területekkel - így az ifjúsággal kapcsolatos - főbb feladatait, melyek az alábbiak:

- 8. § (1) bekezdés: "a települési önkormányzatok feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: ...a **gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás**, ...az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése",
- 8. § (2) bekezdés: "a települési önkormányzat maga határozza meg - a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően -, mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el
- 8. § (5) bekezdés: "a települési önkormányzat a feladatai körében támogatja a lakosság önszerveződő közösségeinek a tevékenységét, együttműködik e közösségekkel.

A Bizottság az előkészítő munka során az önkormányzat ifjúsággal kapcsolatos feladatrendszerét - **tágabb értelemben véve** - az alábbi területek helyzetének elemzésével, s az ebből fakadó feladatok meghatározásával javasolja megvizsgálni, elfogadni:

- **demográfiai és lakáshelyzet, család és szociálpolitika, az ifjúság egészségügyi állapota, egészségügyi ellátás helyzete**
- **nevelés, oktatás, képzés, pályaválasztás, munkavállalás helyzete, lehetőségei**
- **civil szervezetek, közösségek, szabadidő eltöltési lehetőségek (kultúra, sport)**
- **érdekérvényesítés, -képviselés, -védelem**

Fenti területek elemzéséhez, ill. a feladatok meghatározásához a bizottság figyelembe vette az e területeket érintő **törvényeket és jogszabályokat** - különös tekintettel az alábbiakra:

- 1990. évi LXV. törvény az önkormányzatokról,
- 1991. évi LXIV. törvény a gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény kihirdetéséről,
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, és végrehajtási rendeletei,
- 1993. évi LXXVI. törvény a szakképzésről, és végrehajtási rendeletei,
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről,
- 2000. évi CXLV. törvény a sportról,
- **önkormányzati rendeletek, koncepciók**
 - a közművelődésről szóló helyi rendelet
 - lakáskonceptió
 - sportkonceptió
 - közoktatási feladatellátási, intézményhálózat működtetési és fejlesztési terv
 - szociálpolitikai koncepció

A fenti területekhez kötődő önkormányzati rendeletekben, koncepciókban, határozatokban már előzőleg megfogalmazott - a gyermekeket, ifjúságot érintő - feladatokat e koncepció nem

ismétli, de utal azokra.

Így a jelenlegi koncepcióban megfogalmazott feladatterv fentiekkel együtt alkot egységes egészet.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermek és ifjúsági feladatok ellátásában az önkormányzat szinte teljes feladat- és intézményrendszere érintett. Átfogja a közoktatási, szociális, közművelődési és sportintézményeket, de kiterjed a korosztályi civil szervezetek, a támogató szervezetek (egyesületek, alapítványok), egyházak, felekezetek körére is.

A hatékony és következetes gyermek- és ifjúságpolitikai tevékenység érdekében szükséges és nélkülözhetetlen, hogy az érintett területek számára konkrét és egyértelmű feladatok fogalmazódjanak meg, és végrehajtásuk érdekében széleskörű ágazati és társadalmi együttműködés valósuljon meg.

Ennek érdekében a bizottság az **előkészítő munkába bevonta** a majdani feladatok ellátásában is érintett - reményeink szerint valamennyi - intézmény, szervezet képviselőjét, akik a **koncepcióban jelzett témakörök szerinti munkacsoportokat alkotva** fogalmazták meg javaslataikat. E munkában résztvettek az oktatási, művelődési intézmények vezetői, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök, a sportszervezetek, a városban működő civil szervezetek, az egyházak, a főiskola, az ifjúsági szervezetek (cserkészek), a gyermekjóléti szolgálat, a családsegítő központ, illetve az iskolaegészségügyben érintett szervezetek képviselői.

Az előkészítő munka két irányban folyt. Egyrészt a különböző területeken meglévő jelenlegi helyzetet igyekeztünk megfogalmazni a **helyzetelemző részben**, majd a "**koncepció részben**" rögzítettük a fő célokat, alapelveket és az azok megvalósítását célzó feladatokat.

Helyzetelemzés

Baja város Észak-Bácska gazdasági, kulturális, egészségügyi, oktatási és képzési központja. Összlakosságának 51 %-a, mintegy 20.000 fő tekinthető a gyermek- (0-14 éves: 8.840 fő), és az ifjúsági (15-29 éves: 11.099 fő) korosztályba tartozónak.

1./ Demográfiai és lakáshelyzet, család és szociálpolitika, az ifjúság egészségügyi állapota, egészségügyi ellátás helyzete

1.1. Főbb demográfiai mutatók

A kilencvenes évek elejétől, de különösen közepétől, erőteljesen érezhető a város lakossága számának csökkenése, melynek oka elsődlegesen az **évente megszületett gyermekek számának erőteljes visszaesése**. Jellemző, hogy amíg a hetvenes évek második felében, ill. a nyolcvanas évek elején született korosztályok éves létszáma meghaladta a 600 főt, ez a szám a nyolcvanas évek végétől 450-550 fő közé, majd a kilencvenes évek közepétől 350-450 fő közé esett vissza, 1998-tól pedig már nem éri el a 300 főt.

E jelentős visszaesés **alapvető okai egyrészt** a megélhetési viszonyok egyre nehezebbé válásában, a lakásmobilitás folyamatának megakadásában, a munkahelyek elvesztésében, a munkalehetőségek beszűkülésében, **másrészt** az ifjúság jelentős **szemléletváltozásában** keresendők, melynek lényege, hogy csak a megnövekedett tanulmányi kötelezettségek teljesítését, valamint a biztos egzisztenciát jelentő munkahely megszerzését követően vállalkoznak családalapításra, gyermekvállalásra.

E **helyzet megváltoztatása** - túl a családok áldozatvállalásán - jelentős társadalmi (városi szinten várospolitikai) beavatkozást, **támogatási rendszer kiépítését igényli**, melynek egyik leglényegesebb eleme a lakáshoz jutás feltételrendszerének megfelelő - a többség számára elérhető - kedvezményeket biztosító kialakítása.

1.2. Lakáshelyzet

Baja Város Képviselő-testülete az elmúlt év őszén tárgyalta és 251/2000. Kth. sz. határozatával elfogadta az önkormányzat **lakáskonceptióját**.

E lakáskonceptió helyzetelemző részéből az alábbi, leglényegesebb elemeket emeljük ki:

Az elmúlt évtizedben városunk lakásállománya mintegy 5,4 %-kal növekedett - elsősorban lakossági finanszírozással, új lakás építése révén. Az egy lakásra jutó lakosok száma - 2,46 fő/lakás - alapján megállapítható, hogy **Baján primer lakáshiány nem tapasztalható**.

A város rendezési tervében az önkormányzat új lakóövezeteket jelölt ki, melyek közüzemileg ellátottak, a hulladékgyűjtés szervezett.

A megszűnő lakások száma évi átlag 20 db, melyek jellemzően komfortfokozat nélküliek, és közüzemileg ellátatlanok. Így a meglévő lakásállománynál a közüzemi ellátottság mutatója ezáltal is folyamatosan javul.

A lakásállomány, a **lakóépületek állagának romlása** - amely a lakhatósági feltételek, életfeltételek, életminőség romlásával, szélsőséges esetben egészségkárosodással jár -, tendenciózusan és **gyorsuló ütemben jelentkezik** városunkban. Az önkormányzat lakáskonceptiója feltétlenül szükségesnek tartja az önkormányzati tulajdonú bérlakás állomány tekintetében egy középtávra szóló felújítási terv kidolgozását.

Baja Város Önkormányzata lakáskonceptiójában - érzékelve a társadalmi változások kedvezőtlen hatásait, a lakáshoz önerejükől jutni nem tudó, vagy meglévő lakásukat fenntartani képtelen családok számának növekedését - szükségesnek látja, hogy az önkormányzat szociális **bérlakás építési programja** keretében gondoskodjon megfelelő minőségű, alacsony fenntartási költségű lakásokról, azok építéséről vagy vásárlásáról, a jelenlegi önkormányzati lakásállomány mintegy 60-80 db-os növelésével.

Ennek **első eredményeként** - döntően pályázati pénzekből - Felsővárosban a Vitéz utcában, míg Alvégen a volt határőr laktanya átalakításával megkezdődött az új bérlakások kialakítása, e két beruházás keretében összesen **52 lakás kerül kialakításra**.

Feltétlen **szükséges** az önkormányzat **folyamatos részvétele** a lakásállomány bővítését, s ezen belül is a fiatalok lakáshelyzetének javítását célzó beruházások támogatását szolgáló **pályázatokon**, valamint a **helyi támogatási lehetőségek feltárása**, kidolgozása, melyek keretében különböző kedvezmények biztosíthatók az otthonteremtő fiatalok, valamint - a lakásmobilitás elősegítése céljából - a gondozásra, segítségnyújtásra szoruló idősök részére.

Ezen prioritás mellett **fontos lenne**, hogy az önkormányzat készülő lakásépítési és vásárlási **rendelete biztosítsa** a fiatal házaspárok első lakáshoz jutását, és a nagycsaládosok jogos lakásigényének kielégítését célzó, illetve azt segítő lehetőségeket, **kedvezményeket**.

1.3. Család- és szociálpolitika

A rendszerváltás társadalmi következményeként a szociális problémák halmozódása érezteti hatását. **A háztartások egyharmada részben valamilyen önkormányzati támogatásban**. A jövedelemhiány döntően azzal függ össze, hogy a háztartás egy vagy több tagja tartósan vagy átmenetileg elvesztette munkahelyét, miközben a megélhetési költségek erőteljes mértékben növekedtek. A szociális rászorultság szempontjából a három és többgyermekes, és csonka családok, valamint az idősek alkotják a leginkább veszélyeztetett csoportot.

A tanulók családi háttérében bekövetkezett változásokat jelzik Baja város tanulóifjúsága körében, a káros szenvedélyekkel kapcsolatban végzett reprezentatív felmérések (1997, 1999) erre vonatkozó eredményei is. Az eltelt időszakban 7,6 %-kal (82,6 %-ról 75 %-ra) csökkent a teljes családban élő tanulók aránya, s 9,6 %-kal (13,4 %-ról 23 %-ra) **nőtt a csonka családokban nevelkedők aránya**. Ezzel kapcsolatban a legutóbbi kutatás arra az összefüggésre hívta fel a figyelmet, miszerint a csonka családban élők körében intenzívebb egészségkárosító tevékenység mutatható ki.

A problémákkal küzdő családokkal évek óta eredményesen foglalkozik a **Családsegítő Központ**.

1997. november 1-jétől a Bajai Egyesített Szociális Intézmény keretében kezdte meg működését a **Gyermekjóléti Szolgálat**, mely az 1997. november 1-jén hatályba lépett gyermekvédelmi törvény értelmében biztosítja a gyermekjóléti alapellátásokat és szolgáltatásokat, s tart fenn rendszeres kapcsolatot a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó intézményekkel és személyekkel.

Ezzel **létrejött az a speciális szolgáltató- és ellátórendszer**, mely a gyermek és ifjúsági réteg életkori sajátosságából fakadó gondoskodást és védelmet célozza.

A jelzőrendszer első, egyik legfontosabb állomása az **óvodai-iskolai gyermekvédelem**. E feladatot Baja város valamennyi nevelési-oktatási intézményében félállású gyermek és ifjúságvédelmi felelős látja el.

A hátrányos helyzetű családok, veszélyeztetett és magatartásproblémával küzdő gyermekek számának emelkedése e jelző- és szolgáltatórendszer további erősítését indokolja.

Jelentős **előrelépést hozhat** az e rendszerben közreműködő szervezetek, intézmények, szakemberek közötti **koordinált munka**, amely részben a beavatkozás hatékonyságát, részben a felesleges párhuzamosságok (adatkérés, nyilvántartás, adminisztráció) kiszűrését is eredményezheti.

Részben e törekvést is szolgálja Baja Város Önkormányzata 2000-2003. évi **szociálpolitikai koncepciója**, amely elsődleges prioritásként kezeli a családközpontú támogatást, a prevenció és a korrekció elvének alkalmazásával.

Jelentős **előrelépések történtek** az átlagostól eltérő képességekkel rendelkező, tanulási, magatartási problémákkal küzdő gyerekekkel való **speciális foglalkozás városi szintű megoldása terén** is. Lehetővé vált kislétszámú csoportok, ill. osztályok indítása, valamint - megállapodás alapján - speciális gyógypedagógiai végzettségű szakemberek segítségével a rászoruló tanulókkal való foglalkozás.

Baja Város Önkormányzata a jó tanuló, de hátrányos anyagi körülmények között élő bajai lakóhelyű, **felsőoktatási hallgatók** támogatására létrehozta a **"Baja Jövőjéért" Közalapítványt**, amelyet az önkormányzat költségvetésében elkülönített összeggel támogat. A hallgatók félévente, pályázat útján részesülhetnek támogatásban.

Emellett az önkormányzat csatlakozott az Oktatási Minisztérium által meghirdetett **"Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz"**, amely kimondottan a szociális szempontból hátrányos helyzetű, bajai lakóhelyű, leendő, ill. már felsőoktatási hallgatók részére nyújt anyagi segítséget. Eredményt jelentene, ha a támogatások éves összege nem csökkenne a jövőben sem.

1.4. Az ifjúság egészségügyi állapota, egészségügyi ellátás helyzete

A város lakossága, benne az ifjúság egészségügyi állapotával - a kórházon túl - az alábbi **intézményrendszer** foglalkozik:

A város területén 15 háziorvosi rendelő (17 körzettel) és 3 gyermekorvosi rendelő (3 körzettel) működik. A foglalkozás-egészségügyi tevékenységet a városban 13 szolgáltatás látja el. A védőnői körzetek száma 13, az ifjúsági védőnők száma 4 fő. Az oktatási intézményekben az egészségnevelési feladatokat az egészségügyi prevencióra szakosodott Védőnői Szolgálat végzi, heti egy alkalommal.

A közoktatásról szóló törvény végrehajtási rendelete (11/1994. MKM r.), valamint a Népjóléti Miniszter 26/1997. NM. sz. rendelete előírja az **oktatási intézményekben az orvosi rendelőket, szobák kialakítását**. E feladatot a fenntartónak 2003. szeptemberéig kell teljesítenie. Fontos feladatunk lesz tehát a közeljövőben az intézményekben ezen objektumok kialakítása, a megfelelő felszereltség biztosítása, amellyel egyrészt a különböző szűrővizsgálatok gyakoribb elvégezhetőségét - mely által a fiatalok egészségi állapotáról pontosabb képet kaphatunk -, másrészt a prevenció munkájának hatékonyságának növekedését várhatjuk.

A gyermek és ifjúsági korosztály egészségi állapotát illetően megállapítható, hogy a **gyermekkori betegségekre** az alábbi **hat fő betegségecsoport** jellemző: vashiányos anaémia, diabetes, magas vérnyomás, légzőrendszeri betegségek, elhízás, mentális zavarok.

A betegségecsoportok alapján a **kiváltó okok egyértelműen megállapíthatóak**: a helytelen táplálkozás, a mozgáshiány, a stressz és a levegő szennyezettsége.

A korcsoport megbetegedéseinek vizsgálatából kiderül, hogy **ezek a betegségek megelőzhetőek**. A gyermekek és fiatalok egészségvédelme és fejlődése érdekében, a nevelés és oktatás egész folyamatát a prevenció szemlélet kell, hogy áthassa.

A 12-18 éves korosztályok körében az **egészségkárosító kockázati tényezőkről** (dohányzás, alkohol, drog) 1997-ben és - a tendenciákat vizsgálva - 1999-ben készült **felmérés**.

Ezek eredményéről a képviselő-testület tájékoztatók keretében ismerkedett meg.

A kutatási adatok **főbb jellemzői**:

- A kutatások által megalapozott, az elmúlt években előtérbe került városi prevenciók tevékenység sikerét jelzi egy-egy mutató csökkenése, vagy az arányok kedvező változása.
- Javuló tendencia mutatkozott az általános iskolások dohányzási és alkoholfogyasztási, valamint a középiskolások alkoholfogyasztási szokásaiban.
- A dohányzásnál, alkoholfogyasztásnál kevésbé elterjedt a kábítószeres fogyasztás, de ennek ellenére a vizsgálati adatok a fogyasztás arányának majdnem kétszeres (6,6 %-ról 12 %-ra) növekedését mutatják a középiskolások körében.
- A bajai fiatalok értékrendjében egyébként az egészségmegőrzés, a drogmentes élet a negyedik legfontosabb érték a humán, belső értékek (lelki egészség, hit, megbízhatóság, becsület, szociális érzékenység); az anyagi, egzisztenciális értékek (munka, lakás, tárgyak birtoklása, pénz, anyagi háttér); és a társas kapcsolatok (barátok, partner, család) után.
- A család, a szülők szerepének és felelősségének meghatározó szerepét mutatja, hogy a tanulók többsége problémáik (testi-lelki, tanulási, kapcsolati stb.) esetén elsőként szülőjéhez fordul, tőle várva egyértelműen és határozottan segítséget.

A dropprevenció munkában éppen ezért kiemelt jelentősége van azoknak a kezdeményezéseknek, melyek nemcsak a tanulókat, hanem a szülőket is célozzák. A fiatalok drogfogyasztásában is - a barátok után másodikként - a családoknak tulajdonítják a legnagyobb felelősséget.

- A felmérésekben részt vettek válaszaik is megerősítik a kortársak, barátok hatásának szerepét és jelentőségét.

A Magyar Országgyűlés 2000. december 5-én elfogadta a **Nemzeti Stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására** című dokumentumot, mely a Kormány kábítószer-ellenes stratégiájának koncepcionális alapjait rögzíti. A Stratégia a probléma helyi kezelésében jelentős szerepet szán a települési önkormányzatoknak.

A helyi szereplők további együttműködésének biztosítása, a helyi kábítószer-ellenes politika tervezése érdekében jelentős előrelépés volt, hogy 2001. január 10-én megalakult Baján a **Helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum**, melynek célja a településen folyó dropprevenció munka összehangolása és támogatása. Az egyeztető fórum célkitűzéseit a Képviselő-testület elfogadta, megvalósítását az önkormányzat költségvetésében elkülönített összeggel támogatja.

Baja Város Önkormányzata a város egészségpolitikai szemléletének alakítása, az egészségvédelmi tevékenységek támogatása céljából **létrehozta az Egészséges Baja Városért Közalapítványt**, mely - szorosan együttműködve a Helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal - kiemelt jelentőséget tulajdonít a gyermekek és fiatalok egészségnevelésének.

Ennek érdekében segíti és támogatja az elsődleges és másodlagos prevenciót, az iskola-egészségügyet, a környezetvédelmet, a szabadidősporthoz tartozó tevékenységet, valamint ezek közösségi feltételeinek kialakítását, továbbá az Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózatához és az Egészségesebb Iskolákért Hálózat Magyarországi Egyesületéhez csatlakozott bajai

intézmények célkitűzéseinek megvalósítását.

Mindkét fentebb létrehozott szervezet, ill. alapítvány **folyamatos támogatása a jövőben is elengedhetetlen**, hogy feladataiknak megfelelő színvonalon eleget tudjanak tenni.

2./ Nevelés, oktatás, képzés, pályaválasztás, munkavállalás helyzete, lehetőségei

2.1. Nevelés, oktatás, képzés

A demográfiai mutatók változása - a gyermeklétszám kilencvenes évek közepétől megindult folyamatos, s az előttünk álló öt évben is tartó csökkenése - és a nevelési, oktatási költségek alakulása miatt szükségessé vált szakmai és gazdasági racionalizálási intézkedések következtében elkerülhetetlenné vált az önkormányzati intézményrendszer struktúrájának átalakítása.

Baja Város Önkormányzata **elkészítette közoktatási feladat-ellátási, intézményhálózati működtetési és fejlesztési tervét a 2000-2006. évekre**, mely helyzetelemzésében átfogó képet nyújt részben a közoktatási intézményrendszert érintő szervezeti, szerkezeti változásokról, a bekövetkezett szakmai változásokról, s az önkormányzati fenntartású intézmények feladat-ellátásának jellemzőiről.

E helyzetelemzést jelen koncepció helyzetelemzése részének tekintjük.

Az önkormányzat intézményszerkezetét érintő **döntései meghozatalakor** - a szakmai és gazdasági szempontokon túl - **figyelemmel volt az iskolahasználók igényeire, érdekeire**, az új - Baja város logisztikai, kereskedelmi, idegenforgalmi helyzetéből fakadó - feltételekhez és **lehetőségekhez gyorsan alkalmazkodó szakképzési rendszer** kialakításának, versenyképes képzési formák biztosításának szükségességére.

Baján az önkormányzati fenntartású 7 alapfokú (5 integrált óvoda és általános iskola, és 2 alapfokú művészetoktatási intézmény) intézményben mintegy 3.600 gyermek, ill. tanuló; az 5 középfokú oktatási intézményben közel 4.000 fiatal folytatja tanulmányait.

Más fenntartásban, ill. szervezeti formában 6 alapfokú, 2 középfokú (Magyarországi Németek ÁMK Gimnáziuma, Szent László Gimnázium és Szakközépiskola) intézményben közel 3.000 gyermek és fiatal sajátítja el a továbbtanuláshoz, ill. az életkezdéshez szükséges ismereteket.

Önkormányzatunknak és a városban működő intézményfenntartóknak tehát **több mint 10.000 gyermek és fiatal tanulási feltételeit kell biztosítania** a kor követelményeinek megfelelő színvonalon. Ez hatalmas feladat, de talán még fontosabb az a felelősség, mellyel az intézményfenntartók tartoznak a jövő generációinak, hogy megfelelő körülményeket biztosítsanak számukra kötelezettségeik teljesítéséhez, s hasznosítható tudást adjanak részükre életpályájuk eredményesebb felépítéséhez.

A magas szintű oktató munka mellett az önkormányzat kiemelten fontosnak tartja intézményeiben, valamint a városban más fenntartásban működő többi intézmény vonatkozásában is az iskolában folyó **nevelő munka** színvonalának emelését. Ennek érdekében szorgalmazza az intézmények és fenntartóik közötti **folyamatos kapcsolattartást** - különös tekintettel az intézmények többségében a nevelő munkában közreműködő egyházakkal.

A város ifjúsága szempontjából **különösen fontos**, hogy szakképző intézményeink és a városban működő felsőoktatási intézmény képzési profilját lehetőleg olyan irányban módosítsa, bővítse, hogy az adott szakterületeken **megszerzett végzettség**, tudás egyúttal a **munkaerőpiacon való elhelyezkedésre is jó esélyt biztosítson számukra**.

A városban működik az **Eötvös József Főiskola**, melynek Pedagógiai és Műszaki Fakultásán több mint 1.000 fiatal készül leendő hivatása jó színvonalú ellátására.

A gyermeklétszám csökkenése a főiskola vezetését a képzési struktúra átgondolására készítette az elmúlt időszakban. Öröndetes és támogatandó az a törekvés, mellyel az intézmény kitörni készül e nehéz helyzetéből és új, piacképesebb profilok indításával az eddiginél szélesebb lehetőséget biztosít a város és térsége fiataljainak a felsőfokú végzettség megszerzésére (nyelvtanári, gyógypedagógiai, közgazdaság szak indítása, illetve indításának tervezése).

2.2. Pályaválasztás, munkavállalás helyzete, lehetőségei

Az elmúlt évtizedben jelentős **minőségi változás** ment végbe a foglalkoztatásban: egyre **növekvő a kereslet a szakképzett, magasan kvalifikált munkaerő iránt**, míg a szakképzetlenek vagy a gazdasági átalakulás során feleslegessé vált szakmák képviselői kiszorulnak a munkaerőpiacról.

Baja városáról - sajnálatos módon - az illetékes szervek külön nyilvántartást nem vezetnek a munkanélküliek számának alakulását illetően.

Baja és vonzáskörzete adatai a **munkanélküliség alakulását** illetően az alábbiakat mutatják a Munkaügyi Központ adatai alapján:

A regisztrált munkanélküliek száma 1993-ban volt a legmagasabb, 5701 fő. Az ezt követő években némi stagnálás után, 1999. végére a regisztrált munkanélküliek száma 3871 fő volt.

Az iskola- és pályaválasztást segítik elő Baja Város Önkormányzata által, az utóbbi években rendszeresen - Sulihívogató, ill. Merre tovább középfokon...? címmel - megjelentetett kiadványok is, amelyek Baja város alsó- és középfokú oktatási intézményeiről, hagyományairól, oktatási-képzési formáiról adnak széleskörű tájékoztatást szülőknek, tanulóknak egyaránt.

Szakképző intézményeink rendszeres kapcsolatot tartanak egyrészt a Munkaügyi Központtal, másrészt a városban működő kamarákkal, gazdasági szervezetekkel, vállalkozókkal, mely kapcsolatokon keresztül viszonylag **megbízható előrejelzési adatokkal rendelkeznek** a munkaerőpiaci keresletekkel kapcsolatosan. A szakképzési profilmódosítások elsősorban ezen jelzések eredményeként következtek be az elmúlt években.

A **fiatalok pályaválasztását** illetően előrelépést jelentett a **szakképzési struktúra átalakulása**, azaz a fiatal a 10. évfolyam elvégzését követően dönthet a választandó szakmát illetően, míg korábban ezt a döntést nyolcadikos korában kellett megtenni.

Továbbra is kiemelten fontos feladat az oktatási-szakképzési rendszer és a foglalkoztatáspolitikai összehangolása, amely a foglalkoztatási lehetőségek bővítését, a munkanélküliség megelőzését, a munkanélküliek, ezen belül is a pályakezdő munkanélküli fiatalok számának csökkentését célozza.

Részben ezt szolgálják a közoktatási fejlesztési tervben szereplő új, versenyképes - iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli - képzési formák, a középfokú oktatási intézményekben bevezetett pályaaorientációs programok, a pályaválasztási tanácsadás, valamint a Munkaügyi Központ széles szolgáltató-rendszere, s új kezdeményezései (pályaválasztási kiállítás).

A pályaválasztási, ill. munkavállalási lehetőségekkel kapcsolatosan a fiatalok gondjainak megoldása érdekében **feltétlen szükséges** olyan önkormányzati **gazdasági program** megfogalmazása, elindítása, **amelynek eredményeként növekszik** városunkban a kvalifikált képzettséget igénylő **munkahelyek, munkaalkalmak száma**, s amely munkahelyek Baján tartják a tehetséges, városunkhoz kötődő fiatalokat.

3./ Civil szervezetek, közösségek, szabadidő eltöltési lehetőségek (kultúra, sport)

3.1. Civil szervezetek, közösségek

A városban **közel 100 civil szervezet** működik. Tevékenységük széles palettán mozog, az álláskeresőktől a környezetvédelemig, a kultúrától a sporton át az egészségügyig átfogja az emberi tevékenységek nagy részét. **Tagjaik döntő részben a fiatalok** közül kerülnek ki.

A civil szervezetek elszigetelten, gyakran egymás munkájáról nem tudva működtek. Nagy változást és lehetőségeket jelent életükben, hogy 2000 februárjában megalakult a civil szervezeteket összefogó, koordináló **Bácskai Civil Szervezetek Szövetsége**. A szövetség **célja**, hogy segítséget nyújtson a forrásteremtésben, az információk áramlásában és ezáltal hozzájáruljon a szervezetek megerősödéséhez, segítse új szervezetek megalakulását.

Fontos feladata lehet az önkormányzatnak e civil szervezeteket tömörítő szövetség támogatása, bevonása a döntés-előkészítések folyamatába.

Baja Város Önkormányzata **közösségi terek biztosításával**, s helyi közművelődési **pályázati rendszer keretében történő támogatás** biztosításával **segíti a civil szervezetek** és közösségek működési feltételeit, programjaik megvalósulását.

E támogatási formák ill. alapok esetleges szűkítése komolyan veszélyeztetné e szervezetek további létét, amely jelentős szellemi erő "várospolitikából való" kivonulását idézheti elő.

A civil szervezetek és közösségek támogatási feltételrendszerében az utóbbi években előtérbe kerültek azok a pályázatok, amelyek kiemelt **prioritásként tekintik az intézményi és civil szféra együttműködését**. Ezért is tekinthető jelentős kezdeményezésnek a József Attila Művelődési Központ és Ifjúsági Ház törekvése, amely a nevelési-oktatási intézmények szabadidő szervezői számára ajánlott fel szakmai műhelymunkát, feladataik hatékonyabb és eredményesebb ellátása érdekében.

E szakemberek a városrészekben működő intézmények által biztosított szolgáltatások (civil szervezetek befogadása, számukra közösségi tér biztosítása) részeként szakmai támogatást, tanácsadási lehetőséget biztosíthatnak a jövőben a civil szervezeteknek, melyek viszont új, **szélesebb cselekvési lehetőséget biztosítanak** a hozzájuk forduló fiatalok számára.

3.2. Szabadidő eltöltési lehetőségek (kultúra, sport, táborozás)

A fentebb is említett felmérések és a mindennapok tapasztalatainak tanúsága szerint az elmúlt években jelentősen **átalakultak a fiatalok szabadidő eltöltési szokásai** is.

Gyakori a hétfégi, éjszakába nyúló kimaradás (a bajai szakközép- és szakiskolai tanulók kb. 60-70 %-a hajnalig szórakozik), fontos a barátokkal való együttlét (a középiskolások 75-80 %-a szabadidejét leginkább barátaival tölti).

A TV, video, számítógép háttérbe szorította az olvasást: a tanulók 66 %-a inkább televíziót néz szabadidejében (a megkérdezett diákok 39 %-ának van saját tévéje), s csak feleannyian, 34 %-uk olvas rendszeresen. A megkérdezett diákok 19 %-a rendelkezik saját számítógéppel.

A városban biztosított művelődési lehetőségekkel - 1997-ben - a válaszadók 32 %-a volt elégedett, ők rendszeresen részt vesznek a különböző sport- és kulturális rendezvényeken. A fiatalok 41 %-a csak részben, 26 %-uk pedig egyáltalán nem volt elégedett az igénybe vehető lehetőségekkel. Ők - mindkét esetben - **leginkább a kulturált szórakozóhelyeket, ifjúsági klubot, a sport- és kulturális rendezvényeket hiányolták.**

Véleményük megerősíti mindazon kezdeményezéseket, melyek időről-időre felvetésre kerülnek, miszerint az **önkormányzatnak** egyrészt intézményrendszerén keresztül **nagyobb szerepet kellene vállalnia** a kulturált szórakozási lehetőségek bővítése terén, másrészt különböző **kedvezményekkel kellene segítenie az igényes szórakoztatást** megcélzó vállalkozókat, hogy növekedjen a színvonalasan szórakozni kívánó ifjúság választási lehetősége a városban.

Az **ifjúsági szórakoztatás** ugyanis **jelenleg** - elsősorban a diszkók és a különböző mértékben, de többségében alacsony színvonalú vendéglátóipari egységek fenntartóinak, működtetőinek kezébe "csúszott" át, akiktől - főként a "profitszerzés kényszere" miatt - nem várható el az e koncepcióban is megjelölt célok megvalósítása. Szintén elszomorító az ilyen jellegű szórakozás "eredményeképpen" folyamatosan érzékelhető közvagyon rongálás a város közterületein.

Az önkormányzat döntése értelmében - melynek eredményeként a művelődési központ új épületbe költözhetett - jelentősen **javultak a művelődési lehetőségek.** Természetesen ez igazán akkor teljesebbé válik, ha az egész épületet birtokba veheti a művelődési központ. Ugyancsak örömdetes a színházterem megkezdődött - s reményeink szerint folytatódó - felújítása.

A **művelődési intézményekben dolgozó szakemberek rendhagyó lehetőségek** - pl. filmklub, Bagoly Klub, természetjárás, vetélkedők, közös családi versenyek, kiállítások, művészeti csoportok - **biztosításával igyekeznek** lépést tartani a fiatalok átalakuló szabadidő eltöltési szokásaival.

Általános tapasztalat, hogy a **külső városrészekből kevesebb gyerek, fiatal tud eljutni** a belvárosi rendezvényekre, a közlekedés és kíséret megoldásának nehézsége, (esetleg költsége) miatt. Viszont az iskolákban, városkörzetben szervezett, központi vagy iskolai szervezésű programok lényegesen több gyermek és fiatal számára válnak elérhetővé, jelentősen növelve ezzel azok hatékonyságát.

E probléma feloldását biztosította - reményeink szerint - a Képviselő-testület a **bajaszentistváni és kiscsávolyi városrészi ámk-k** létrehozásával

A szabadidő hasznos eltöltését hivatottak segíteni a 2000. szeptemberétől Baja város valamennyi oktatási intézményében foglalkoztatott **szabadidő szervezők** is.

Munkájukhoz szakmai segítő háttérrel biztosít a JAMK-IH.

Baja Város Képviselő-testülete 2001. márciusi ülésén elfogadta a város középtávú **sportkonceptióját**, amely számos olyan feladatot tartalmaz, amely akár az ifjúsági koncepció része is lehetne. Feltétlenül **fontosnak tartjuk a fiatalok sportolási lehetőségeinek bővítését** célzó, valamint a sportban rejlő, ill. az egyesületi léttel együttjáró, a közösséghez tartozást erősítő nevelési feladatok fontosságát hangsúlyozó célok, határozatok megvalósítását.

Jelentős szabadidő eltöltési mód volt az elmúlt évtizedekben a gyermekek, fiatalok részére a különböző **táborozási lehetőségek** kihasználása. Sajnos e területen is szűkültek a fiatalok lehetőségei. A működtetési problémák miatt értékesítésre került balatonberényi tábor helyébe nem igazán sikerült az azt pótló megoldások megtalálása. Bízható jel a **kárászi tábor** megindult fejlesztése, melynek továbbvitelében reménykednek a túrázást, táborozást kedvelő fiatalok. Megítélésünk szerint **kihasználatlanok a város közvetlen környezetében található kirándulási, túrázási, esetleg táborozási lehetőségek, melyek fejlesztése a feltételek**

folyamatos javítása akár **hosszú távú önkormányzati**, illetve térségi **program** is lehetne. Ezek ugyanis könnyen elérhetőek, a bekerülési költségek sokkal kedvezőbbek, mint a 8-10 napos táborozások jelenlegi árai. További lehetőség az ország különböző területein lévő településekkel ún. "**cseretáborozási megállapodások**" megkötése, melyek keretében viszonylag kedvező áron juthatnának el a fiatalok az ország egyes vidékeire, illetve fogadhatnánk itt Baján a más országrészről városunkra kíváncsi fiatalokat.

Baja város egyre szélesedő **nemzetközi kapcsolataiban** szerepet játszanak az intézmények és a civil szervezetek is. E kapcsolatrendszer jövőbeni bővítésekor javaslatunk szerint **kiemelt támogatást** és szerepet kell, hogy kapjanak a **fiatalok kapcsolatteremtését, -felvételét célzó programok**, valamint fontos lenne az e kapcsolatokban résztvevő civil szervezetek anyagi támogatása is, nemzetközi programjaik megszervezéséhez, lebonyolításához.

4./ Érdekérvényesítés, érdekképviselés, érdekvédelem

A gyermek és ifjúsági szervezetek, valamint a diák és ifjúsági öngazgatás kialakítása nélkül a demokrácia, a tolerancia kultúrájának elsajátítása elképzelhetetlen. és működésének elsődleges színtere az iskola, a kollégium, ill. a civil szervezetek.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításai - összhangban számos hazai és nemzetközi jogszabállyal, egyezményrel - az oktatási intézményekben is előtérbe helyezték a diákok emberi-állampolgári, gyermeki és speciális tanulói jogait, ezek védelmét - a tanulók és felnőttek - szülők és pedagógusok - részéről egyaránt.

A törvény lehetőséget nyújt a tanulók, tanulóközösségek részére, hogy érdekeik képviselőre **diákönkormányzatot hozhatnak létre**.

E törvényi lehetőség nyomán Baja város valamennyi oktatási intézményében megalakultak az iskolai diákönkormányzatok. Tevékenységük eredményességét azonban - a törvényi szándéktól függetlenül - nagyban befolyásolja az adott diákközösség és nevelő-testület, a felnőtt segítő motivációja, szemlélete, segítő közreműködése, az adott iskola pedagógiai helyzete.

Az érdekképviselés és érdekvédelem problémaköre a legmarkánsabban a középiskolás korosztályok körében jelenik meg. A középiskolában kibontakozó érdekképviselési és érdekvédelmi tevékenység **igazi lényege és célja:**

- ekkor és itt tanulhatja leghatékonyabban az új generáció önmaga érdekeinek felismerését, megfogalmazását és védelmét; valamint
- a kooperáció, a kompromisszumkötés, valamint a különböző érdekcsoportok közötti konfliktuskezelés technikáit, a döntés-előkészítés, döntéshozás gyakorlatát, felelősségét,
- felismerje a közéletben való részvétel fontosságát, jelentőségét.

Komoly problémaként jelentkezik, hogy a fiatalok jelentős részét **nem érdeklik a közéleti események**, mert vagy nem tud rá időt szakítani, vagy úgy érzi, hogy nincs cselekvési lehetősége.

Az is tény, hogy a fiatalokat a szülők sem igen biztatják a közéletben való részvételre, s az iskolai élet felnőtt szereplőinek jelentős része sem tekinti érdekeltnek magát a diákközélet fejlesztésében.

A diákönkormányzatok eltérő fejlettségi szintje, folyamatos fejlesztésük igénye továbbra is **indokolja** a speciális diákjogi, diákönkormányzati, valamint az önismeret-, személyiség- és kommunikáció-fejlesztő **képzések, tréningek szükségességét**.

Az intézményekben **fokozottan kell ügyelni arra**, hogy a fiatalok megismerhessék jogaikat és élhessenek azokkal; képesek legyenek megvédeni közös és egyéni érdekeiket; összhangba hozni egyéni és csoportérdekeiket szűkebb (esetleg tágabb) környezetükben élő egyéb személyek és csoportok érdekeivel. A megfelelő cselekvési lehetőségek biztosításával

segíteni kell őket a közéleti események iránti érdeklődés, illetve az ezekben történő szerepvállalás érdekében.

A diákönkormányzatok érdekképviseleti szerepének segítésére, az érintett korosztállyal kapcsolatos jogi problémák megoldására **célszerű diák-jogsegélyszolgálat létesítése.**

A szolgálat ellátásához jogi végzettségű szakemberre van szükség, aki rendszeres fogadóórák keretében nyújt segítséget a tanulók, gondviselők, pedagógusok, valamint a diákönkormányzatok képviselői számára, továbbá az iskolából kikerülő korosztálynak az önkormányzat más rendeleteiben biztosított többletjogok érvényesítésében is.

A városnak széleskörű **kapcsolatrendszere alakult ki** az ifjúsággal foglalkozó különböző regionális és országos szervezetekkel, szövetségekkel.

Ezek közül a legjelentősebbek az alábbiak:

Baja Város Önkormányzata alapító, s aktív tagja az 1998-ban létrehozott "**Az Ifjúságért Önkormányzati Szövetség**"-nek, mely országos szintű kapcsolat-rendszert és érdekképviseletet biztosít tagönkormányzatai számára.

A **Dél-Alföldi Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda** megalakulása - 1999. december 21-e óta szoros kapcsolatot alakított ki és tart fenn a régió településeivel, s azok ifjúsági referenseivel.

Baja város ifjúsági szervezetei és azok képviselői számos alkalommal vettek részt az iroda által szervezett konferenciákon, pályázati tanácsadásokon, képzéseken, s vehetik igénybe az iroda által nyújtott szolgáltatásokat, kapcsolatrendszert, együttműködési, fejlesztési lehetőségeket.

Baja Város Önkormányzata, az ifjúságot érintő ügyekkel való foglalkozás hatékonyságának elősegítése, az e területen dolgozó szakemberek munkájának összehangolása, országos, megyei/regionális és városi szintű együttműködések, kapcsolatok kialakítása céljából - a Közművelődési és Közoktatási Osztály keretén belül - **ifjúsági előadót** foglalkoztat.

Az ifjúság szükségleteinek és érdekeinek önkormányzati szintű képviseletét jelenleg Baja Város Képviselő-testületében a **Közoktatási, Kulturális, Ifjúsági és Sport Bizottsága** látja el, szorosan együttműködve a többi szaktanáccsal, városi, megyei és országos szervezetekkel.

Megfontolandó a Képviselő-testület szintjén is - elsősorban a már nem tanuló, de fiatalokként a városban élő és érdekeit kifejezni, érvényesíteni nem mindig képes fiatalok támogatása, segítése érdekében - **az "ifjúságpolitikai tanácsnok" intézményének bevezetése.**

Tisztelt Képviselő-testület!

Fentiek alapján kérem az alábbi határozat-tervezet egyszerű többséggel történő elfogadását!

Határozat-tervezet

1./ Baja Város Képviselő-testülete a városban élő gyermekeket, ifjúságot érintő területekre vonatkozó helyzetelemzést elfogadja.

2./ Baja Város Képviselő-testülete az 1./ pontban elfogadott helyzetelemzésben foglaltak alapján a város középtávú gyermek- és ifjúságpolitikai koncepcióját az alábbiak szerint fogadja el:

Baja Város gyermek és ifjúságpolitikai koncepciója

Baja Város Képviselő-testülete a gyermekekkel és az ifjúsággal kapcsolatos kötelező és felvállalt feladatai átfogó megfogalmazására az alábbi gyermek és ifjúságpolitikai koncepciót fogadja el.

1.) A koncepció törvényi, jogszabályi alapjai, alapdokumentumai:

- 1990. évi LXV. törvény az önkormányzatokról,
- 1991. évi LXIV. törvény a gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény kihirdetéséről,
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, és végrehajtási rendeletei,
- 1993. évi LXXVI. törvény a szakképzésről, és végrehajtási rendeletei,
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről,
- 2000. évi CXLV. törvény a sportról,
- önkormányzati rendeletek, koncepciók
 - a közművelődésről szóló helyi rendelet
 - közoktatási feladatellátási, intézményhálózat működtetési és fejlesztési terv
 - lakáskoncepció
 - sportkoncepció
 - szociálpolitikai koncepció

2.) A koncepció célja, alapelvei

Baja Város Képviselő-testülete

- a felnövekvő generációk társadalmi beilleszkedésének segítése,
 - a fiatal korosztályok egészséges személyiség-fejlődése, közösségeik működési feltételeinek biztosítása,
 - az ifjúság városi szintű érdekérvényesítő képessége javítása,
 - a konstruktív életvezetés megalapozása és fejlesztése,
 - a lakáshoz és munkához jutás lehetőségeinek biztosítása,
 - a város lakosságmege tartó erejének növelése
- érdekében ***gyermek- és ifjúságpolitikája főbb céljait, alapelveit az alábbiakban határozza meg:***

2.1.) Demográfiai és lakáshelyzet, család és szociálpolitika, az ifjúság egészségügyi állapota, egészségügyi ellátás helyzete területén

- a fiatalok családalapítási, otthonteremtési esélyeinek, lehetőségeinek növelése,
- az egészséges életmód népszerűsítése, a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése,
- az egészségügyi követelményeknek megfelelő intézményrendszer működtetése,
- a szociális támogatási rendszer, s a gyermekjóléti alapellátások színvonalának hatékonyságának növelése,

2.2.) Nevelés, oktatás, képzés, pályaválasztás, munkavállalás helyzete, lehetőségei

területén

- magas színvonalú oktatást, nevelést, képzést biztosító közoktatási intézményrendszer működtetése,
- a kor követelményeinek megfelelő színvonalú, a munkaerő piac igényeire reagáló szakképzési struktúra kialakítása,
- munkahely teremtést célzó gazdasági program megalkotása.

2.3.) Civil szervezetek, közösségek, szabadidő eltöltési lehetőségek (kultúra, sport) területén

- a civil szervezetek működési feltételeinek biztosítása, támogatása,
- e szervezetek bevonása a városi döntéshozatali folyamatokba, az ifjúsággal kapcsolatos feladatok megoldásába,
- kultúralt szórakozási, szabadidő eltöltési, sportolási lehetőségek feltételeinek biztosítása

2.4.) Érdekérvényesítés, érdekképviselet, érdekvédelem területén

- a fiatalok megismertetése az emberi-állampolgári-gyermek- és tanulói jogokkal és kötelességekkel, ehhez cselekvési lehetőségek biztosítása,
- diák- és civil szervezetek érdekérvényesítő képességének növelése, az ezt lehetővé tevő cselekvési tér biztosítása.
- a gyermek- és ifjúsági korosztály érdekeit kifejező képviseleti rendszer kialakítása, korszerűsítése.

3./ A kiemelt célkitűzések megvalósítását szolgáló önkormányzati feladatok

3.1./ Demográfiai és lakáshelyzet, család és szociálpolitika, az ifjúság egészségügyi állapota, egészségügyi ellátás területén

3.1.1. Megerősítve az önkormányzat lakáskonceptiójában megfogalmazottakat a Képviselő-testület a fiatalok lakáshoz jutásának támogatása céljából készülő lakásépítési és vásárlási rendeletében az alábbi prioritásokat kívánja érvényesíteni:

- a fiatal házások első lakáshoz jutásának,
- magasan kvalifikált fiatal szakemberek letelepedésének,
- a nagycsaládosok megfelelő méretű lakáshoz jutásának támogatása, valamint
- a lakásmobilitás növekedését célzó konstrukciók kialakítása,

3.1.2. A Képviselő-testület utasítja a polgármestert, hogy a 3.1.1. pontban megfogalmazott prioritások érvényesítése céljából a készülő rendelet-tervezet - figyelemmel az e koncepció

3.1.3. pontjában meghatározottakra - tartalmazza a fentiek szerint érintettek részére biztosítandó önkormányzati támogatási formákat, kedvezményeket, s határozza meg a kedvezményezettek körét.

Felelős : polgármester

Határidő: a rendelet előkészítése, beterjesztése: 2001. szeptember képviselő-testületi ülés

a fedezet biztosítására: a.) 2001. december 31.

b.) 2003. évi költségvetés előkészítése

3.1.3. A Képviselő-testület utasítja a Polgármestert, hogy készíttessen felmérést az önkormányzat tulajdonában lévő - lakásépítési konstrukciók kivitelezésére alkalmas telkekről, ingatlanokról, melyek megjeleníthetők "pályázati önerőként", illetve kedvezményesen juttathatók a lakásépítésre vállalkozó fiatalok részére.

Felelős : polgármester

Határidő: 2001. júniusi képviselő-testületi ülés

3.1.4. A Képviselő-testület utasítja a Polgármestert, hogy az önkormányzat éljen mindazon pályázati lehetőségekkel, melyek keretében támogatás nyerhető el a fiatalok megfelelő

színvonalú lakáshoz jutását célzó helyi konstrukciók kialakítására, megvalósítására.

Felelős : polgármester

Határidő: folyamatos

3.1.5. A hátrányos helyzetű családok, veszélyeztetett, magatartásproblémával küzdő gyermekek helyzetének javítása, a gyermekvédelmi jelző- és szolgáltatórendszert további erősítése érdekében az önkormányzat szükségesnek tartja és támogatja a jelző- és szolgáltatórendszer szereplői közötti folyamatos koordinációt, konzultációt.

Felelős : érintett intézmények vezetői

Határidő: folyamatos

3.1.6. A Képviselő-testület a jövőben is kiemelt feladatának tekinti a szociális helyzetüknél fogva segítségre szoruló családok támogatását célzó szociális támogatási rendszer szükségleteknek megfelelő mértékű fenntartását. Éves költségvetési rendeletében biztosítja az ehhez szükséges pénzügyi feltételeket.

Felelős : polgármester, Szociális Bizottság

Határidő: folyamatos

3.1.7. A Képviselő-testület - anyagi lehetőségei függvényében - továbbra is működtetni kívánja a felsőoktatási intézményben tanuló bajai fiatalok tanulmányait támogató "Baja Jövőjéért" Közalapítványt, illetve részt vesz az Oktatási Minisztérium által meghirdetett "Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat" rendszer működtetésében.

Felelős : polgármester, közalapítvány kuratórium

Határidő: folyamatos

3.1.8. A Képviselő-testület kiemelt figyelmet fordít az általa fenntartott intézményekben - a jogszabályban előírtaknak megfelelő - közegészségügyi feltételek biztosítására, illetve az ÁNTSZ vizsgálatok során megállapított közegészségügyi hiányosságok megszüntetésére. E feladatok pénzügyi fedezetét évente, költségvetési lehetőségeinek függvényében biztosítja.

Felelős : polgármester

Határidő: folyamatos

3.1.9. Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy minden intézmény rendelkezzen mentálhigiénés végzettségű szakemberrel, s minél több pedagógus vegyen részt a pedagógus továbbképzés keretében, gyermek- és ifjúságvédelmi képzésben.

Felelős : intézmények igazgatói

Határidő: folyamatos

3.1.10. A felnövekvő nemzedék egészségnevelése tudatosabbá tétele érdekében a nevelési-oktatási intézményben - a pedagógiai, pedagógiai-művelődési programok módosítása keretében - kerüljenek beépítésre az egészségügyi felvilágosítást, az önismereti, kommunikációs és személyiségfejlesztő képességek kibontakozását célzó programok, ismeretek.

Felelős :intézmények igazgatói

Határidő: folyamatos

3.1.11. A testi egészség védelmének és fejlesztésének érdekében biztosítani kell a mindennapi testedzés és testnevelés feltételrendszerét - a sportkoncepcióban megfogalmazottak szerint.

Felelős :intézmények igazgatói

Határidő: folyamatos

3.1.12. Az önkormányzat támogatja intézményei csatlakozását az Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózatához és az Egészségesebb Iskolákért Hálózat Magyarországi Egyesületéhez.

Felelős :intézmények igazgatói

Határidő: folyamatos

3.1.13. A Képviselő-testület - elsődlegesen az ifjúság körében végzendő tevékenységrendszer támogatása céljából - évente költségvetési rendeletében biztosít támogatást az Egészséges Baja Városért Közalapítvány, valamint a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működéséhez.

Felelős : polgármester

Határidő: évente, a költségvetés összeállítása

3. 2./ Nevelés, oktatás, képzés, pályaválasztás, munkavállalás területén

3.2.1. A Képviselő-testület az általa működtetett oktatási rendszerrel kapcsolatos fejlesztési feladatait "Baja város közoktatási feladatellátási, intézményhálózati működtetési és fejlesztési tervé"-ben rögzítettek szerint látja el, s biztosítja az abban foglalt fejlesztések megvalósításának feltételeit.

Felelős : a fejlesztési terv szerint

Határidő: a fejlesztési terv szerint

3.2.2. Az önkormányzat elvárja az által fenntartott közoktatási intézményektől, hogy a szülői és pedagógus közösségek által kialakított és elfogadott, valamint a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai, pedagógiai-művelődési programok, valamint az ezekben foglaltak megvalósítását célzó helyi tantervek követelményeit a diákok döntő többsége teljesíthesse, s ennek keretében hosszú távon is hasznosítható ismeretek birtokába juthassanak.

Felelős : intézményvezetők

Határidő: folyamatos

3.2.3. Az intézmények által közvetített műveltségtartalom és a tanulókkal szemben felállított követelményrendszer - figyelembevéve az EU oktatáspolitikája prioritásait - biztosítsa a fiatalok számára országon belül és kívül a munkaerőpiacon történő elhelyezkedés esélyeit.

Kapjon kiemelt hangsúlyt az idegennyelv-, illetve a számítástechnika tanulása, illetve a kommunikációs technikák elsajátítása.

A Képviselő-testület támogatja az EU által meghirdetett oktatási szakképzési közösségi programokban való részvételt (Socrates, Leonardo, Comenius).

Felelős : intézményvezetők

Határidő: folyamatos

3.2.4. A Képviselő-testület az általa fenntartott intézményektől az oktatási feladatok magas színvonalú ellátása mellett elvárja a nevelésközpontú szemlélet érvényesítését. Ennek érdekében számít a városban közoktatási feladatellátást felvállaló egyéb fenntartók - különös tekintettel az egyházak - segítségére, támogatására.

Felelős : intézményvezetők, kisebbségi és egyházügyi tanácsnok

Határidő: folyamatos

3.2.5. Az oktatási intézmények fordítsanak kiemelt figyelmet a hátrányos helyzetű gyerekek, fiatalok oktatási és képzési lehetőségeinek kiszélesítésére. Pedagógiai programjukban kapjanak prioritást a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását segítő pedagógiai formák, módszerek.

Felelős : intézményvezetők

Határidő: folyamatos

3.2.6. Az önkormányzat távlati célként oktatási intézményeitől elvárja, hogy az ún. tradicionális oktatási rendszer - amelynek jellemzői a tudásközpontú-elméletiség-tanárközpontúság -, stílusa folyamatosan alakuljon át, a folyamatközpontú - gyakorlatias - diákközpontú információkövetítés irányába.

Felelős : intézményvezetők, pedagógusok

Határidő: folyamatos

3.2.7. A Képviselő-testület támogat minden olyan kezdeményezést, amely elősegíti a munkavállalási és pályaválasztási tanácsadó rendszer tevékenység kiszélesítését, hatékonyságának növelését (információgyűjtés, -közvetítés, állásbörzék szervezése, cégek, gyárak látogatásának szervezése, képzések szervezése, információs kiadványok megjelentetése, az iroda-pályaválasztási felelősök munkájának, szolgáltatásainak propagálása stb.).

Intézményeitől elvárja az e téren végzett munka hatékonyságának jelentős mértékű javítását.

Felelős : intézményvezetők

Határidő: folyamatos

3.2.8. A Képviselő-testület az általa fenntartott szakképző intézményektől elvárja a gyakorlati szakképzésben közreműködő gazdasági szervezetekkel, vállalkozókkal, s az őket képviselő kamarákkal, valamint a munkaügyi központtal történő folyamatos kapcsolattartást az oktatási-szakképzési rendszer és a foglalkoztatáspolitikai összehangolása céljából.

Felelős : szakképző intézmények vezetői

Határidő: folyamatos

3.2.9. A Képviselő-testület fontosnak tartja az önkormányzat gazdasági programjának mielőbbi kidolgozását és elfogadását - különös tekintettel a fiatalok letelepedését, elhelyezkedését célzó munkahelyteremtő programok megtervezésére, beindítására.

Felelős : polgármester

Határidő: 2001. december 31.

3.2.10. Az önkormányzat támogatja az Eötvös József Főiskola profilbővítési terveinek megvalósítását, mellyel a város és térsége fiataljai helyben, kedvezőbb feltételek mellett szerezhetnek piacképes felsőfokú végzettséget.

3.3./ Civil szervezetek, közösségek, szabadidő eltöltési lehetőségek (kultúra, sport) területén

3.3.1. A civil közösségekben rejlő személyiség- és képességfejlesztő lehetőségek kihasználása, a közösségi, iskolai és kollégiumi életbe való beilleszkedés, a felnövekvő korosztályok egészséges testi-szellemi fejlődése, a szabadidő hasznos és kulturált eltöltése, a fiatalok igényeinek kielégítése érdekében szélesíteni kell a nevelési-oktatási intézmények, a közművelődési intézmények és a civil szervezetek együttműködési lehetőségeit, ki kell alakítani a kapcsolatteremtés, -tartás formáit, fórumait.

Felelős : érintett intézmények vezetői

Határidő: folyamatos

3.3.2. A Képviselő-testület az általa működtetett oktatási és művelődési intézményektől elvárja, hogy - az önkormányzat közművelődési rendeletében foglaltak szerint - nyújtsanak támogatást a városban működő civil szervezeteknek, elsődlegesen közösségi tereik fenti rendeletben foglalt módon történő biztosításával.

Felelős: intézmények igazgatói

Határidő: folyamatos

3.3.3. Az önkormányzat az általa fenntartott művelődési intézményektől elvárja, hogy

- azok a szabadidős, ismeretterjesztő programok, amelyek könnyen "mobilizálhatók", eljussanak a városrészi nevelési-oktatási intézményekbe, az ott tanuló gyermekekhez és szüleikhez.
- azokra az előadásokra, rendezvényekre, melyek - technikai, infrastrukturális (pl. színházterem szükségessége) kötöttségük, vagy egyéb jellegük miatt (pl. színházi előadás) - városi/központi szervezéssel kerülnek meghirdetésre, a művelődési

intézmény az adott városrész iskolájával együttműködve segítse elő az érdeklődő szülők és gyermekek részvételét.

- a fiatalok kezdeményezésére, kreativitására épülő iskolai és iskolán kívüli kulturális rendezvények megvalósulásának támogatását.

- a fiatalokat érdeklő, vonzó programok szervezésével, illetve szolgáltatásaik elérhetőségének biztosításával - elsődlegesen a hétvégekre összpontosítva - nyújtsanak a szórakozási lehetőségek terén alternatívát a diszkók, vendéglátóipari egységek szolgáltatásaihoz képest.

Felelős : JAMKIH, Könyvtár, ÁMK-k igazgatói

Határidő: folyamatos

3.3.4. A Képviselő-testület az általa teremtett pályázati lehetőségek (közművelődés, sport) keretében továbbra is támogatja a civil szervezetek, illetve a fiatalok által szervezett programok megvalósulását.

Felelős : KKISB

Határidő: folyamatos

3.3.5. A Képviselő-testület részben az általa fenntartott intézmények feltételrendszerének javításával, részben a városrendezési tervek módosításai során - anyagi lehetőségei függvényében - igyekszik megeremteni az ifjúsági számára a kultúrált szórakozást, sportolási, szabadidő eltöltési lehetőséget biztosító feltételeket, illetve támogatja az ilyen célú vállalkozói elképzelések megvalósítását.

Felelős : polgármester

Határidő: folyamatos

3.3.6. A Képviselő-testület a város területén, közvetlen környezetében, illetve a tulajdonában lévő, táborozás, turizmust célzó ingatlanok fejlesztésével - a sportkoncepcióban foglaltak szerint - megeremti, illetve tovább javítja az elsődlegesen a fiatalok érdekeit szolgáló sportolási, turisztikai, táborozási lehetőségeket.

Felelős : polgármester

Határidő: folyamatos

3.3.7. A Képviselő-testület felkéri a Városi Rendőrkapitányságot, hogy - különösen a hétvégeken - megerősített járőrszolgálattal biztosítsák a város biztonságát, nyugalomát, ezzel is segítve a szórakozás címén történő közvagyonrongálás mértékének csökkentését.

Felelős : - a kérés közvetítésére: polgármester

Határidő: folyamatos

3.3.8. A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, valamint a KKISB elnökét, hogy vegyék fel a kapcsolatot a fiatalok szórakoztatása területén szerepet vállaló vállalkozókkal, s a rendőrség bevonásával dolgozzák ki mindazokat a módszereket, ellenőrzési lehetőségeket, melyekkel csökkenthetők az ifjúságra leselkedő - elsődlegesen e szórakozási lehetőségek mentén fellelhető - veszélyforrások.

3.3.9. A Képviselő-testülete a város nemzetközi kapcsolatrendszerében az eddigieknél jelentősebb szerepet szán a városban működő, elsősorban a fiatalokat tömörítő civil szervezeteknek, ezzel is segítve a fiatalok tájékoztatását, tapasztalatszerzését, illetve kapcsolatépítési lehetőségét. Ennek érdekében a 2002. évtől a civil szervezetek számára is elérhetővé teszi a nemzetközi kapcsolatok támogatását célzó önkormányzati alapot.

Felelős : polgármester

Határidő: folyamatos

3.4./ Érdekérvényesítés, érdekképviselés, érdekvédelem területén

3.4.1. A Képviselő-testület az általa fenntartott közoktatási intézményektől elvárja, hogy biztosítsák

- az intézményben működő diákönkormányzat működési feltételeit, jogszerű működését,
- a tanulók széles körben megismerjék a diákjogokat, kötelességeket, s élhessenek a különböző dokumentumokban rögzített jogaikkal,
- a diákvezetők és felnőtt segítők részvételét a különböző képzési, továbbképzési lehetőségeken, biztosítva ennek anyagi fedezetét is,
- a diákmozgalmat segítő pedagógusok munkájához szükséges feltételrendszert.

Felelős : intézmények igazgatói

Határidő: folyamatos

3.4.2. A Képviselő-testület elvárja a JAMKIH-tól, hogy biztosítsa

- megalakulása, újralakulása esetén a városi diákönkormányzat működési, érdekképviselői-, -egyeztető, -védő jogköre gyakorlásának tárgyi feltételeit, segítse működését,
- a városi szintű ifjúságsegítő, diákügyi szaktanácsadói hálózat működtetésének feltételeit, valamint a meglévő ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatásokat,

Felelős : JAMKIH igazgató, Polgármesteri Hivatal ifjúsági előadója

Határidő: folyamatos

3.4.3. A Képviselő-testület elvárja a JAMKIH-tól, hogy dolgozza ki, teremtsen meg - elsődlegesen az ott működő Bácskai Civil Szervezetek Szövetsége segítségével - a már nem tanuló fiatalok érdekérvényesítését, érdekképviselőt, a várospolitikai kérdésekről történő rendszeres tájékoztatást felvállaló, közvetítő formákat, fórumokat.

Támogatja az ifjúsághoz kötődő információs és tanácsadó szolgáltatások bővítését célzó törekvéseket (jogi tanácsadás, képviselet, munkaközvetítés, lelki segélyszolgálat, továbbtanulási tájékoztatás).

Felelős : JAMKIH igazgató, Polgármesteri Hivatal ifjúsági előadója

Határidő: folyamatos

3.4.4. A Képviselő-testület az ifjúság érdekérvényesítő, -kifejező képessége, lehetősége javítása, erősítése céljából - a Képviselő-testület és Szerveit Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló rendelete módosításával - létrehozza az "ifjúságpolitikai tanácsnok" intézményét.

Utasítja a Polgármestert az erre vonatkozó rendeletmódosítás előkészítésére.

Felelős : polgármester

Határidő: 2001. szeptemberi képviselő-testületi ülés

3.5./ Általános érvényű feladatok

3.5.1. A Képviselő-testület támogatja a kitűzött célok és megfogalmazott feladatok sikeres megvalósulása érdekében az adott korosztály és az együttműködő partnerek jelen helyzetükkel kapcsolatos elégedettségét, igényeit és elvárásait tartalmazó felmérés elvégzését, melynek eredménye további információt adhat az e koncepcióban foglalt feladatok pontosításához, elvégzéséhez.

Felelős : KKISB

Határidő: 2002. június 30.

3.5.2. A Képviselő-testület a 2001., 2002. években a költségvetésben biztosított támogatási lehetőségekkel segíti az e koncepcióban megfogalmazott feladatok megvalósítását. A 2003. évtől - anyagi lehetőségeinek függvényében - elkülönített pénzalapot biztosít az ifjúságot érintő kezdeményezések támogatása céljából.

Felelős : polgármester

Határidő: 2003. évi költségvetési rendelet előkészítése

Baja, 2001. április 3.

Nemes Gábor
bizottsági elnök